

DOKUMENT EKSPERCKI STANOWIĄCY PODSTAWĘ DO PRZEPROWADZENIA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W CELU WYPRACOWANIA ELEMENTU PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE WIZJI I CELÓW REWITALIZACJI W GMINIE IZBICA KUJAWSKA

W wyniku analizy wskaźnikowej, przeprowadzonej zgodnie ze sposobem delimitacji określonym w dokumencie *Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020* (dalej: *Zasady regionalne*), na terenie gminy Izbica Kujawska wyznaczono obszar rewitalizacji, który obejmuje 2 podobszary, a mianowicie:

- 1) na terytorium miasta Izbica Kujawska - jednostkę struktury przestrzeni miejskiej oznaczoną jako A i obejmującą swym zasięgiem ulice: 3 Maja, Garbarska, Narutowicza, Piłsudskiego, Plac Wolności, Targowa, Żwirki i Wigury (centrum miasta Izbica Kujawska koncentrującej funkcje handlowo-usługowe);
- 2) na terenach wiejskich – 4 sołectwa, a mianowicie: Błenna, Helenowo, Mchówek oraz Świszewy.

Wizja rozwoju

Wizja obszaru rewitalizacji po zrealizowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych to pożądaný stan docelowy powyżej wskazanej części Gminy.

Stan wyjściowy (sfery wymagające interwencji i poprawy) odzwierciedla wyniki analiz (w tym przede wszystkim wskaźnikowej, polegającej na wykorzystaniu wskaźników opartych na pozyskanych danych liczbowych) przeprowadzone na etapie diagnostycznym, odzwierciedlających występowanie głównych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Uwzględniono także

dotychczas zgłoszone uwagi mieszkańców, władz samorządowych oraz innych podmiotów związanych z gminą i kwestie wypracowane w toku konsultacji wewnętrznych. Dane dodatkowe i weryfikacyjne uzyskano w wyniku analizy planów strategicznych i dokumentów, przeprowadzonych wizji lokalnych itp.), dyżurów eksperckich i spotkania otwartych oraz uzyskane wyniki badania ankietowego.

Jak wynika ze szczegółowej diagnozy przeprowadzonej dla obszaru rewitalizacji składającego się w gminie Izbica Kujawska z dwóch podobszarów, znaczna część zdiagnozowanych problemów jest wspólna dla całego obszaru – niezależnie od jego lokalizacji (miasto czy obszary wiejskie). Główne problemy występujące na całym obszarze rewitalizacji są związane z wysokim bezrobociem (obszar rewitalizacji charakteryzuje się wyższym niż przeciętna dla całej gminy udziałem bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym lub też – dla części terenów wiejskich - wyższym udziałem bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze) oraz ubóstwem (co odzwierciedla wyższy niż przeciętna dla gminy udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze). W przypadku obszaru rewitalizacji wyznaczonego w mieście analiza wskaźnikowa wykazała wyższy niż średnia dla całej gminy udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogółem analizowanej jednostki struktury, dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego na terenach wiejskich również zdiagnozowano występowanie przestrzeni zdegradowanej w każdym z 4 sołectw.

Wśród problemów szczegółowych, które z odmiennym nasileniem wystąpiły na obu podobszarach zdiagnozowano:

- na podobszarze miejskim: problemy demograficzne (mierzone wyższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze), znaczące problemy alkoholowe, poczucie braku bezpieczeństwa,
- na podobszarze wiejskim: zły stan infrastruktury społecznej (znaczne potrzeby modernizacyjne i braki w wyposażeniu świetlic i innych obiektów służących aktywizacji społecznej), niskie włączenie społeczne (brak oferty kulturalnej, edukacyjnej, szczególnie dla osób starszych), niski poziom przedsiębiorczości (brak infrastruktury i działań dla aktywizacji gospodarczej), niedobory instytucjonalne (brak organizacji pozarządowych na terenach wiejskich, z wyjątkiem OSP) .

Zauważyć należy, że część z powyższych problemów zostało ujawnionych w toku konsultacji społecznych, stąd też problemy te nie zawsze mają wymiar statystyczny

(ilościowy). Zostały one szczegółowo przedstawione w poprzedniej części (programu). Ze względu na uznanie ich przez mieszkańców za istotne problemy rozwojowe lokalnej społeczności, planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne muszą przyczyniać się także do ich niwelacji. Założenia rewitalizacji dla wyznaczonego obszaru wynikają więc z obiektywnie i subiektywnie zidentyfikowanych dla gminy problemów i mają na celu co najmniej zauważalne i trwałe ograniczenie negatywnych zjawisk.

Ze względu na podobieństwa problemów występujących na obszarze rewitalizacji oraz – przede wszystkim – potencjał prorozwojowy występujący na tym obszarze (określony także w strategii rozwoju) i zakres możliwych do przeprowadzenia - zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wizja obszaru rewitalizacji gminy Izbica Kujawska brzmi następująco:

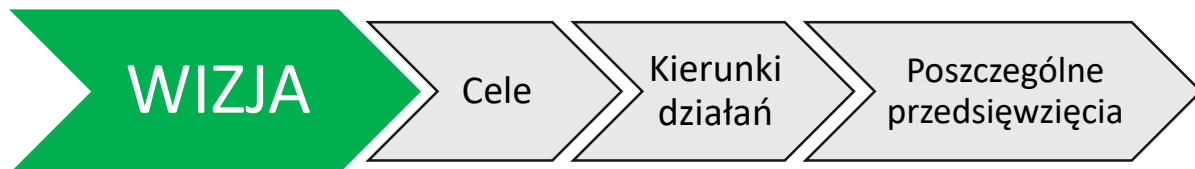
Dzięki zagospodarowaniu na cele aktywizacji społecznej oraz gospodarczej części zdegradowanej przestrzeni w mieście Izbica Kujawska (budynek b. wikliniarni) oraz modernizacji i doposażeniu infrastruktury społecznej na podobszarze rewitalizacji na terenach wiejskich stworzono warunki dla objęcia całego obszaru rewitalizacji działaniami aktywizacyjnymi. Przeprowadzone w ich ramach przedsięwzięcia przyczyniły się do poprawy stanu bezpieczeństwa, opieki nad dziećmi i osobami starszymi, zwiększenia zaradności i kompetencji mieszkańców, umożliwiły ich większe włączenie społeczno-gospodarcze, doprowadziły do powstania nowych organizacji pozarządowych i wyzwoliły przedsiębiorczość, szczególnie w zakresie związanym z pielęgnowaniem tradycji Kujaw, wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gminy.

W konsekwencji poziom ubóstwa i uzależnienia od pomocy społecznej został ograniczony, wzrosło zatrudnienie oraz poprawiła się jakość życia mieszkańców.

Cele strategiczne i kierunki działań rewitalizacyjnych

Wizja obszaru rewitalizacji określiła docelowy stan pożądaný procesu rewitalizacji. Urzeczywistnieniu wizji słu¿ą szczególowe cele strategiczne oraz kierunki działań rewitalizacyjnych (stanowiące sposób/drogę osiągnięcia celów), składające się z konkretnych kroków - realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (zob. rys. poni¿ej).

Rysunek. Instrumentarium procesu urzeczywistnienia wizji obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Ze względu na różnice dotyczące problemów i potencjałów występujących na terenie podobszaru rewitalizacji w mieście Izbica Kujawska oraz podobszaru wyznaczonego dla obszarów wiejskich, istnieje potrzeba wyznaczenia odrębnych celów dla obu kategorii lokalizacyjnych. Dlatego też dla obszaru rewitalizacji położonego w mieście, podstawowym celem rewitalizacji będzie podjęcie działań na rzecz adaptacji przestrzeni zdegradowanych na cele rozwoju społecznego (a także w pewnym zakresie gospodarczego – poprzez stworzenie bazy szkoleniowo-konferencyjnej dla organizacji przedsięwzięć o charakterze gospodarczym, jak np. wystaw, szkoleń czy targów), podczas gdy rewitalizację w 4 sołectwach (obszary wiejskie) zamierza się przeprowadzić zgodnie z celem D, określonym w rozdziale 6.4.2 „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”, to znaczy: „zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej”. Zaproponowane poniżej cele są pochodną wizji, która wyznacza stan końcowy całego procesu rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji gminy:

CEL 1: Adaptacja przestrzeni zdegradowanych na terenie podobszaru rewitalizacji w mieście Izbica Kujawska oraz modernizacja i doposażenie infrastruktury społecznej na podobszarze wiejskim dla stworzenia bazy dla przedsięwzięć związanych z aktywizacją społeczno-gospodarczą

CEL 2: Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym i gospodarczym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej poprzez przedsięwzięcia na rzecz poprawy bezpieczeństwa i opieki nad dziećmi i osobami starszymi, zwiększenia zaradności i kompetencji mieszkańców, powołanie nowych organizacji pozarządowych, działalność gospodarczą i społeczną, szczególnie w zakresie związanym z pielęgowaniem tradycji Kujaw

Cel nr 1 zorientowany jest na eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej i polegać będzie przede wszystkim na działaniach umożliwiających adaptację przestrzeni zdegradowanych na cele gospodarcze i społeczne. Przede wszystkim dotyczy to inwestycji polegającej na rewitalizacji terenów byłej wikliniarni na obiekt mogący pełnić funkcje kulturalne (biblioteka) i aktywizacyjne (sala konferencyjno-szkoleniowa) oraz innych działaniach powiązanych poprawiających jakość infrastruktury społecznej i atrakcyjność miasta (poprawa warunków lokalowych i wyposażenia lokalnych instytucji kultury oraz dostęp do miejsc przedszkolnych - przeniesienie biblioteki umożliwi powołanie przedszkola w budynku opuszczonym przez bibliotekę). Podobne działania planowane są na terenach wiejskich (modernizacja i doposażenie lokalnych świetlic/remiz OSP, możliwość zorganizowania miejsc opieki i aktywizacji dla osób starszych w budynku b. Szkoły w Szczkowie).

W zakresie celu 2, szczegółowa koncepcja rewitalizacji polegać będzie na realizacji programu rozwoju społeczno-gospodarczego, nakierowanego na trwałą zmianę postaw mieszkańców całego obszaru rewitalizacji (podobszaru w mieście i na terenach wiejskich) w zakresie zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej, przedsiębiorczości, zaradności, kompetencji i kształcenia zawodowego oraz samorozwoju dorosłych, w tym walki z problemem alkoholowym. W ramach sfery społecznej i gospodarczej przewiduje się więc

działania połączone (stąd wyznaczono jeden wspólny cel). Z jednej strony będą one ukierunkowane na wzrost zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji (szczególnie na terenach wiejskich) w życie społeczne, rozwijanie zainteresowań, pomoc w opiece nad dziećmi i ludźmi starszymi oraz rozwój aktywności organizacji pozarządowych. Z drugiej zaś, w zakresie sfery gospodarczej podstawą będzie wykorzystanie szansy związanej ze zwiększeniem ruchu turystycznego spowodowanym wzrostem aktywności i promocji tradycji i dziedzictwa Kujaw, działania społeczne mają wyzwolić inicjatywę (także gospodarczą) i pobudzać lokalną przedsiębiorczość (szczególnie w zakresie agroturystyki), aktywizować osoby bezrobotne i wspierać uzyskiwanie pożądanego na rynku pracy i w działalności społecznej umiejętności i wykształcenia. Dla przeprowadzenia poszczególnych „miękkich” przedsięwzięć rewitalizacyjnych konieczne będzie zmodernizowanie i doposażenie jednostek stanowiących potencjalne lokalne ośrodki aktywizacji, ujęte w ramach celu 1.

Uwaga: kierunki działań w ramach powyższych celów i poszczególne przedsięwzięcia realizowane na rzecz ich osiągnięcia wynikać będą ze zgłoszonych w toku otwartego i publicznie ogłoszonego naboru fiszek projektowych dotyczących działań planowanych do przeprowadzenia na terenie gminy przez lokalnych interesariuszy procesu rewitalizacji na rzecz ograniczenia problemów zdiagnozowanych na obszarze rewitalizacji.